

LA FABRICACIÓ DE NAIPS A OLOT

Josep M^a. de Solà-Morales

UNES CONSIDERACIONS PRÈVIES

Hi ha força bibliografia sobre aquesta modesta manifestació d'art popular, sota aspectes diversos: històrics, arqueològics, artístics, sociològics, o simplement tècnics. Limitant-nos a Catalunya, autoritats com Carreras Candi, Gudiol, Amades, Puiggarí, Brunet, Miquel i Planas, Duran i Sanpere, Madurell i d'altres, s'han ocupat del tema. No m'entretindré pas a fer comentaris de caràcter general sobre un assumpte tan estudiat, ja que l'objecte d'aquestes senzilles notes se circumscriu a un lloc i a una època ben determinades. Únicament potser no fóra sobrer, abans d'entrar en matèria, recordar

- que la nomenclatura dels fabricants és variable: se'ls anomena **carters, cartaires, o estampers de cartes, naipers, fabricants de naips, o cartorum lusoriarum**, entre les diferents locucions.

- que l'ofici acostuma a anar lligat amb el de **pintor** o de **gravador**, encara que, a vegades, amb d'altres professions (**impresor**, etc.),

- que la tècnica emprada evoluciona, des de la primitiva fabricació a mà i pintat a la trepa amb patró perforat, al gravat en fusta o metall, per arribar modernament a tècniques més complicades.

La primera notícia fins avui d'un naiper enregistrat a casa nostra es remunta al segle XIV (1380), en la persona de Roderic de Borges o Borja, veí de Perpinyà, que figura amb el doble títol de pintor i naiper. Madurell, en un interessant treball, ens dóna la nòmina de 184 naipers barcelonins entre els segles XIV i XIX ⁽¹⁾. Val la pena de consignar que es conserven bellíssims exemplars de primitius naips, d'una acurada i artística execució ⁽²⁾. En el nostre cas -Olot- i en ordre a la fabricació, pel que coneixem i mentre futures investigacions no ho rectifiquin, de moment hem de situar-nos en els segles XVIII i XIX. Cal advertir per

endavant que no pretenem fer un estudi acabat del tema en l'àmbit local, sinó simplement donar a conèixer unes dades extretes de documentació arxivística. I és més a títol de curiositat que per qualsevol altra consideració possible, pel que oferim les presents notes.

DUFAU.- LES COMPANYIES DE CARTES

Molts anys enrera, a propòsit d'una exposició iconogràfica mariana, s'exhibí un gravat que portava per títol: **"Retrato de la Milagrosa Imagen de la Virgen del Tura, Patrona de la Villa de Olot"** i al peu la llegenda **"Ioannes Dufau, Delineavit et Sculpsit, Oloti"** ⁽³⁾. Interessats a esbrinar la personalitat de l'autor del gravat, els registres de matrimoni de l'Arxiu Parroquial ens revelen que es tractava d'un subjecte de nacionalitat francesa i "carter" de professió. Són força els francesos d'aquest ofici. En l'abans mencionada relació de naipers barcelonins, en trobem 22 explícitament declarats d'aquesta procedència, cosa que representa un bon percentatge del total ⁽⁴⁾.

En les dades parroquials descobrim que Joan Dufau procedia de Mont-de-Marsant, actualment capital del departament de les Landes, i era fill d'un comerciant de la mateixa vila i de Joana Caçada (Apèndix doc. VI).

La primera notícia sobre les activitats professionals d'en Dufau ens la dona la constitució d'una societat dedicada a la fabricació de naips, l'any 1753, societat formada per l'esmentat francès i Antoni Serrat i Calvó, un conegut olotí, botiguer de teles (**"lintearius"**). Es dedueix que l'artesà Dufau necessitava un soci capitalista per tirar endavant la seva indústria, i el trobà en la persona de Serrat-Calvó. Efectivament, aquest li aportaria les quantitats necessàries per a la fabricació. La societat aniria a nom d'ell, d'en Serrat-Calvó. El contracte resultava força oneros per a en Dufau. I si no, vegeu. A grans trets: se li assenyala un sou diari (de set sous, sis diners) a detreure dels guanys de la societat, i només una cinquena part del benefici anual, quantitat de la qual encara haurà de separar 50 dobles a favor del fons. D'altra banda, vindrà obligat a lliurar setmanalment a en Serrat-Calvó les cartes i tota altra mena de producció. Aquest es reserva el dret de contractar i separar els ajudants, de fixar-los el salari i de fer personal-

ment la compra dels utensilis necessaris. El contracte tindrà una vigència de 12 anys, al termini dels quals **"tots els motllos, utencilis y aparells que de moment existexan los dega perdre dit Joan Dufau per lo preu de Sexanta sinch Doblas"** **"y â demes dega pagar quatre parts, fetas sinch parts, del valor tindran los demes motllos, utencilis y aparells que durant la present Compañia se hauran fet"** (Ap. doc. I).

No havien pas transcorregut els dotze anys convinguts en el contracte, sinó solament un any i poc més de cinc mesos, quan Serrat-Calvó i Dufau acordaren de cancel·lar la Societat. No devia pas funcionar gaire bé. (Ap. doc. II).

I encara, a menys d'un any (1755), ens sobta una notícia intrigant: Dufau és a la presó (**"Ioannes Dufau Juvenis Foliarum Lusoriarum fabricator"** **"in carceribus ejusdem Villae (Olot) detentus"**). En presència del batlle reial, Jacint Germà, atorga poders a favor de Josep Riera, argenter, i de Benet Conchs, escrivà, per tal que tinguin cura de la seva defensa (Ap. doc. III). No sabem els motius de la detenció. Interessa fixar-nos en l'expressió **"juvenis"** del document, que ens orienta sobre la seva edat.

Però el mateix any (1755) ja el trobem formant part d'una nova Companyia. Aquesta vegada amb Ignasi Brangarí, passamentier d'Olot, i Francesc Cabanas, negociant de Manresa. S'estipula el contracte en document privat, motiu pel qual no coneixem amb detall el seu contingut. Però sí ens consta (a través de l'acta de dissolució) que, a diferència de l'anterior societat, Dufau portava l'administració de la fàbrica o taller, i tenia al seu càrrec la compra **"dels effectes necessaris y, providenciant lo demés convenient"** (Ap. doc. IV).

Quatre anys va funcionar així aquesta Companyia, fins que, el 18 d'octubre del 1759, els socis n'acorden la dissolució. Brangarí i Cabanas se'n separen i deixen **"al propi y sol interes del sobre expressat Joan Dufau, tant es a saber en la perdua com en la ganancia"**. Dufau, però, havia d'abonar-los 1.500 lliures: 750 lliures a cada un dels dos socis creditors, **"havent precehit calcul y bilans (sic) de tots los effectes, productes y de tot lo capital"**. Aquí intervé i signa, a més dels esmentats, un nou personatge: la muller de Dufau, Lluïsa Badia (Ap. docs. IV i V).

S'havia produït durant aquest lapse de temps (entre 1755 i 1759) un succés important en la vida de Dufau: el seu matrimoni (1757). L'esposa era de Camprodon, filla d'un procurador causídic de la vila. La cerimònia religiosa tingué lloc a Olot, i el celebrant fou un oncle de la núvia, el reverend Blai Hortet, resident a Serrallonga, bisbat d'Elna, del qual tornarem a parlar. (Ap. doc. VI). Prèviament s'havien escripturat capítols matrimonials, i en la corresponent època consta l'aportació en numerari i altres apèndixs dotals fixats a favor de Maria Lluïsa (Ap. doc. VII). També l'esmentat mossèn Hortet i Trinxeria volgué dotar la neboda (Ap. doc. VIII).

La fàbrica, passades aquelles dues etapes en les quals estigué en règim de societat, creiem -mentre no es demostrí el contrari- que continuà llargs anys sota el maneig i direcció unipersonal d'en Dufau.

El 1768, quan aquest es trobava greument malalt, atorga testament; el seu estat no li permet ni firmar. Deixa hereva universal la seva muller; no tenia fills (Ap. doc. X). Tres dies després havia mort; fou enterrat a l'església del Tura (Ap. doc. XI).

A instància de la vídua, Maria Lluïsa Badia i Hortet, s'aixecà inventari notarial de tots els béns del difunt marit, deixats a la seva llar del carrer Major. És un inventari minuciós. Per l'interès que pugui tenir de cares a aquesta particular indústria dintre la seva època i, àdhuc, per poder apreciar la situació benestant d'un matrimoni artesà, descriurem el seu contingut amb força detall (Ap. doc. XII).

ELS DUTREM O DOUTREM

A la mort de Dufau, la fabricació de naips a Olot seguirà en la família Dutrem ⁽⁵⁾. La successió ve rodada pel motiu que es dirà més endavant. Abans, però, vegem els orígens d'aquesta nissaga i la transferència d'algun dels seus membres a Olot.

A Vic, al cadastre del 1741, surt per primera vegada un tal Pau Durban, vidrier, el qual, també en el cadastre, és substituït per Pau Dutrem, vidrier, a partir del 1746 ⁽⁶⁾. En opinió dels arxivers municipals de Vic ⁽⁷⁾ aquestes dues persones eren una sola, ja que quan hi ha una nova incorporació al cadastre, aquesta figura al darrer lloc en el llistat; en canvi, Pau Dutrem el 1746 és a la mateixa posició que ocupava Pau Durban el 1745. La possibilitat que fossin socis o successors el segon



Gravat de Dufau

del primer és molt remota, ja que generalment, en tals casos, el cadastre s'actualitzava posant "**heredero de**". Sigui el que es vulgui, a part d'això no hem aconseguit, com preteníem, saber si Durban o Dutrem era de procedència francesa, malgrat que un i altre cognom donen un marge de sospita. Altrament, el canvi cognomàstic és explorable si es tracta d'estrangers.

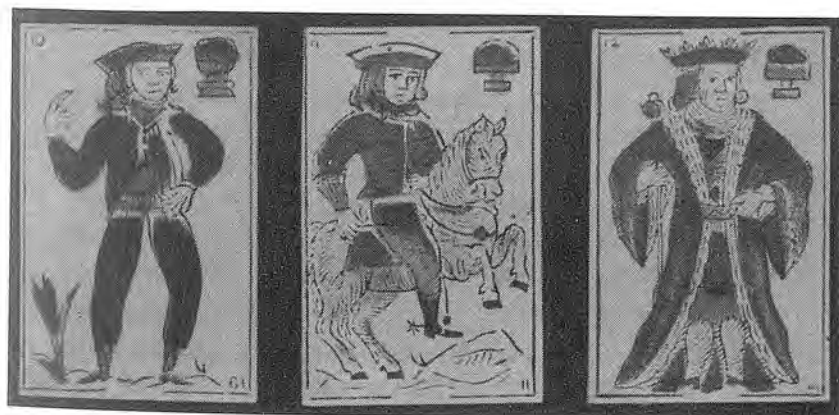
Desgraciadament els llibres sacramentals de Vic van ser destruïts, però es conserven l'arxiu notarial i el municipal. Del citat Pau Dutrem sabem alguna cosa: on vivia ⁽⁸⁾; que en certa ocasió reclama, a través de poders, la quantitat que li devia un tinent de la marina francesa resident a Avignon ⁽⁹⁾; i encara, en relació amb Olot, que eren del taller de Pau Dutrem unes vidrieres de la nova església parroquial de Sant Esteve, aleshores en construcció ⁽¹⁰⁾. Va morir el 1782 ⁽¹¹⁾, però ja malalt de molts anys, afectat d'apoplexia ⁽¹²⁾.

A) Antoni Dutrem i Oliver.- La descendència masculina de Pau Dutrem, tinguda del seu matrimoni amb Eulàlia Oliver, aprareix diversificada professionalment: l'hereu, Lluís, segueix al taller de vidrier del seu pare, a Vic ⁽¹³⁾; el segon fill, Marian, serà impressor, també a Vic, amb descendència olotina ⁽¹⁴⁾; i el tercer, Antoni -encara en vida del seu progenitor- el 1771 el trobem ja domiciliat a Olot, amb l'ofici de "carter" ⁽¹⁵⁾, i és el personatge que serà objecte de particular atenció en el present treball (vegeu al final l'esquema genealògic).

Hi ha un fet aclaridor en ordre a la motivació professional d'Antoni Dutrem: el seu matrimoni amb la vídua (i a la vegada hereva) de Joan Dufau, el fabricant de naips. Això devia succeir entre 1769 i 1770. No hem pas trobat a Olot la inscripció matrimonial, però recordem que el 1768 havia mort Dufau i que el 1771 neix el primer fill Dutrem-Badia ⁽¹⁶⁾. Pensem que si M^a. Lluïsa era propietària del taller de naips heretat de Joan Dufau, es comprèn i ve rodat (com hem dit de bon començament) que continués el negoci en la persona del segon marit, Antoni Dutrem. El padró d'Olot del 1773 ja el menciona com "carter" ⁽¹⁷⁾, i encara abans: així consta en el baptisme d'aquell primer fill, el 1771.

En les notes del detallat viatge de F. de Zamora per les nostres terres la darrereria del segle XVIII, en referir-se a Olot assenyala també l'existència d'"**una fàbrica de naypes**" ⁽¹⁸⁾, la qual, segons un informe

coetani del 1786, produïa dues-centes dotzenes anuals de cartes de joc⁽¹⁹⁾. La fàbrica s'intitulava "Los leones", un nom més aviat incongruent amb la seva dedicació. Vegeu aquí uns exemplars.



Exemplars de cartes Dutrem (Arxiu Casulà)

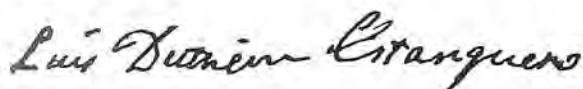
El 1794, Dutrem compra una caseta que comprèn jardí i camp annexos, al peu del Montsacopa, al carrer de Sant Francesc (de Paula) ⁽²¹⁾. No sabem si hi va viure; el que sí ens consta més endavant és que no l'havíava pas i que, a més tenia l'hort arrendat. El seu domicili era al carrer Major, pròxim a la casa Bolòs ⁽²²⁾; probablement era el mateix habitatge dels Dufau, ja mencionat.

Una notícia curiosa: ens conta el citat Zamora que quan els francesos van prohibir l'exportació de cardó, planta molt necessària per al tractament de la llana, els olotins van trobar un substitutiu acceptable, i que Antoni Dutrem el cultivava al seu terreny amb resultats satisfactoris ⁽²³⁾.

Els arxius locals ens ofereixen força documentació que ajuda a perfilar la personalitat de Dutrem. Un dels aspectes interessants de les seves activitats, al marge de la professional, és el que ens el presenta participatiu en la vida política de la vila. Ja el 1787 figura com un dels dos diputats del consistori en el nomenament de mestre de retòrica ⁽²⁴⁾ així com en el 1795. Però és sobretot els anys 1801, 1802 i 1805 que apareix com la màxima autoritat local, amb la designació de batlle reial ⁽²⁵⁾, en aquest darrer any precedint el desgraciat Lomanya, de penosa recordació ⁽²⁶⁾. D'idees liberals, pren part en el segon consistori constitucional del 1821, amb el càrrec de síndic segon, i passarà a síndic primer el 1822 ⁽²⁷⁾.

Sembla que Dutrem era un home conflictiu. Ens ho fa pensar la sèrie de requeriments, en un i altre sentit, de què ens dóna compte l'arxiu notarial. Denoten actuacions a vegades poc clares o agosarades, algunes, però, força interessants. De les que tenim anotades, pel fet de no referir-se a la fabricació de cartes, deixarem de consignar-ne el contingut, altrament fóra sortir excessivament del tema ⁽²⁸⁾. Per excepció i pel que té de significatiu, sense prejudicar-ne la veracitat, mencionarem aquella acusació d'un compareixent a l'escribania pública titllant de corrupte Dutrem **"pues que en el tiempo que era Bayle de ella (de la vila) mensualmente mentre (sic) duró algun tiempo de su Vara, se hacia entregar veinticinco libras, con que disimulaba la extraccion que cada Mes se hacia en la Virgen del Tura" "todo lo que ha ofrecido (el compareixent) justificar siempre que conven-**ga" ⁽²⁹⁾.

El 1792, i el mateix dia, el matrimoni Dutrem fa testament doble: s'hereten mútuament (Ap. doc. XIII). El 1811 moria l'esposa (Ap. doc. XIV) i el vidu atorgarà nou testament, en el qual designa hereu universal el seu fill Lluís (Ap. doc. XV). Antoni Dutrem encara viurà força temps, ja que el seu traspàs no ocorregué fins al 1834, als 82 anys d'edat. Fou sepultat al monestir del Carme, com la muller (Ap. doc. XVI).



Signatures de Dufau i dels Dutrem

B) **Lluís Dutrem i Badia.**- El fill i hereu d'Antoni Dutrem figura també com "carter", en general, juntament amb el pare, de manera que la seva vida professional en aquest àmbit s'identifica amb la del progenitor. Ramon Serra i Ginesta, "**Familiar del Santo Tribunal de la Inquisición**", atorga poders des de Barcelona a favor d'"**Antonio Dutrem y á Luis Dutrem Padre é hijo ambos fabricantes de Naypes de la Villa de Olot**"⁽³⁰⁾. I és en el pla contractual on -sobretot a partir del primer quart del segle XIX- pare i fill signen plegats els documents⁽³¹⁾.

En els llibres sacramentals de la parròquia, la qualitat de "carter" o fabricant de cartes referida a Lluís Dutrem figura fins acabada la primera desena del segle dinovè; després se l'anomena simplement **fabricant**, o bé **comerciant** o **negociant**, termes que, per la seva ambigüitat, no són prou determinants de l'ofici. Cal advertir que també el pare, Antoni Dutrem, en algun lloc és designat "**comerciant**" ⁽³²⁾.

Tot d'una se'ns apareix Lluís Dutrem com **estanquer**, l'any 1831. A tal efecte, el 12 de febrer, d'aquest any presta caució per valor de 8.000 rals de billó, obligant aquella casa que té al carrer Major i l'altra casa i hort a la pujada de Sant Francesc (s'entén a la capella de Sant Francesc de Paula, avui inexistent; no la de Sant Francesc d'Assís, al cim del Montsacopa). Signa com **estanquer**. Les cartes de joc ⁽³³⁾, eren una de les "**siete rendillas**" estancades (introduïdes per Felip IV), justament atribuïdes als estancs. Tenim Lluís Dutrem botiguer, mentre el seu pare ronda els vuitanta anys i ja és a punt de desaparèixer.

Lluís havia nascut a Olot el 1775 (Ap. doc. XVII) i el 1798 va contraure matrimoni amb Agnès Santaló, de coneguda família olotina (Ap. doc. XVIII), la qual morí el 1843 (Ap. doc. XIX), després d'haver-li donat llarga fillada ⁽³⁴⁾. No hem trobat la defunció de Lluís Dutrem. Amb ell fineix la fabricació de naips d'aquella manufactura olotina "Los leones". Els descendents escolliren altres camins ⁽³⁵⁾.

ESQUEMA GENEALÒGIC (LÍNIA AGNATÍCIA)

DUTREM

Pau Durban (vidrier, Vic)

o

Pau Dutrem (vidrier, Vic)

= Eulàlia Oliver



= Teresa Moner

Josep Dutrem i M.

(impressor Olot)

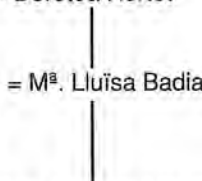
= Mariàngela Paulí
i Coromina
(segueix a Olot)

BADIA

Benet Badia

(causídic de
Camprodon)

= Dorotea Hortet



Lluís Dutrem i Badia
(carter i estanquer a Olot)

= Agnès Santaló
i Frigola

Antoni Dutrem i Santaló
(confiter)

DUFAU

Gabriel Dufau

(negociant de
Mont-de-Marsant)

= Joana Caçada

= **Joan Dufau i Caçada**
(carter a Olot)
(sense successió)

NOTES

Sigles:

AMV = Arxiu Municipal de Vic
ANV = Arxiu Notarial de Vic
AEV = Arxiu Episcopal de Vic
APO = Arxiu Parroquial d'Olot
AHMO = Arxiu Hist. Municipal d'Olot
AHNO = Arxiu Hist. Notarial d'Olot

- 1.- J. M. MADURELL MARIMON, **Notas documentales de naíperos barceloneses**, ("Documentos y Estudios", Instituto Municipal de Historia, vol IV, Barna., 1961, pp. 53-116. També hi havia hagut fabricació de naips a Mataró, a cura de Josep Juaní. (J. LLOVET, **Cartes de Veracruz**, Mataró, 1974, p. 71).
- 2.- Vegeu J. PUIGGARÍ, **Juego de naipes catalán del siglo XV** ("Revista de Gerona", vol. 15. Girona, 1891, p. 67), article que aixecà polèmica sobre la datació d'aquests naips: J. BRUNET, **Quatro palabras** ("Revista de Gerona", vol. cit. pp., 108-118).
- 3.- "Exposició Iconogràfica Mariana del Tura", 1954.- Vid. el nostre treball **Iconografia Mariana del Tura** ("Biblioteca Olotina" nº 62, Olot, 1955). Reproduïm el gravat en gràcia al "modus operandi" de Dufau.
- 4.- MADURELL, ob. citada nota 1. Entre els naipers relacionats, curiosament s'hi troba un Difau (no Dufau) de Saint-Ibars, comtat de Foix, 1616.
- 5.- Acceptem la doble grafia (Dutrem, Doutrem) pel fet de trobar la segona versió ortogràfica en certes publicacions. (J. DANÉS i TORRAS, **Prètèrits Olotins**, Olot, 1950, pp. 65, 66, 74, 266 i 540). Això no obstant, en la majoria de documents consultats apareix la forma Dutrem. Algunes excepcions: APO, Obits, llibre 11, foli 93, llibre 12, folis 32 i 33.
- 6.- AMV, Cadastres del 1741, 1742, 1745 i 1746.
- 7.- Agraïm a l'Arxiver Municipal de Vic, senyor F. de Rocafiguera, i a l'ex-Arxivesa, senyora I. Font, les seves valuoses ajudes a la present investigació.
- 8.- ANV, Llibre 1412, not. A. Portell i Brachs, vol. 10, f. 289.- Vivía de lloguer a la plaça del Mercadal (Pl. Major), al lloc dit "lo Pallol".
- 9.- 10-11-1781, llibre 1818, not. J. A. Estevanell, vol. 26, f. 335.- Dutrem no pot signar a causa de la seva avançada edat.
- 10.- 13-11-1762. Pagat a Pau Dutrem, vidrier de Vic, 438 lliures per 15 vidrieres, ço és, 4 pel presbiteri i 11 per diverses capelles que s'especifiquen. AHMO, fons parroquial, "Obra de St. Esteve", "Llibre haont Jo Antoni Serra menor..."
- 11.- AEV, "Capbreu-Sepultures, 1781-82", 15-4-1782.
- 12.- AMV, Llista reemplaç 1773.
- 13.- AMV, Llistes reemplaç 1770 i 1773; Cadastre 1797; Quintes, 1810; Padró 1818.- 17-11-1788, ANV, not. J. Simon i Sayol, nº 387, f. 370.- També intervingué en la Parroquial d'Olot per adob de vidrieres, 25-1-1839, AHMO, "Obra de San Esteban, 120

Años 1688-1800". Cal tenir en compte que el 1879 hagueren de posar-se nous vidres. ("Revista Olotense", nº 119, 31-8-1879, sec. "Noticias").

14.- AMV, Reemplaç 1770.- ANV, 4-5-1786, Capts. matrimonials (not. Francesc Camps, reg. nº 1742, ff. 14-15). Època, ídem. f. 17 v.- Vid. J. DANÉS, ob. cit., p. 65.

15.- AHMO, en el Padró del 1773 figura Antoni Dutrem, amb l'ofici de carter. Però ja el 1771 havia tingut a Olot el primer fill (APO), i se'l designa "Carter".

16.- Vid. nota anterior. Aquest primer fill, nat el 23-10-1771, fou apadrinat per l'avi matern i l'àvia paterna, i batejat el mateix dia "sub conditione"; sembla que va viure poc. (APO, baptismes, 11, 18, f. 223).

17.- AHMO, "Padrón de Vecinos de 1773".

18.- F. DE ZAMORA, **Diario de los viajes hechos en Cataluña** (Ed. Curiel, Barna., 1973, p. 76).

19.- "Informe de la Villa de Olot, hecho el 6 de abril de 1786" (Arxiu del Palau Reial de Madrid, ms. 2450, notícia recollida per E. Lluch, **Revolució industrial a la Garrotxa** ("IV Assemblea d'Estudis sobre el Comtat de Besalú, Camprodon, 1980", vol. I, Olot, 1983, p. 296).

20.- Per deferència -que agraïm- de l'Arxiu Casulà d'Olot, que posseeix un joc complet de cartes d'aquesta manufactura Dutrem, podem oferir-ne aquí unes mostres.

21.- AHNO, not. P. Casabona i Caralt, reg. 1497, ff. 172 v.- 175 v.

22.- AHMO, padró, any 1829, i AHNO, not. B. de Morales, reg. 1545, f. 78 i reg. 1548, f. 416, anys 1827-1830.

23.- ZAMORA, ob. cit. p. 79.

24.- AHMO, Manual d'acords de l'any 1787.

25.- AHMO, Manual d'acords dels respectius anys.- AHNO, reg. 1522, f. 124 v.

26.- Ens referim a la tràgica mort d'aquest batlle reial en produir-se l'aixecament del 1808, episodi recollit per la majoria d'historiadors locals.

27.- Vid. J. PÀGÈS I PONS, **Olot durant el trienni liberal, 1810-1823**, pp. 63 i 85. i AHNO, not. Morales, reg. 1540, f. 269.

28.- AHNO, not. Morales. Com més interessants: reg. 1524, ff. 335 i 487; reg. 1530, ff. 103 v.-104 i 104-105; reg. 1538, ff. 318-318 v.; reg. 1540, ff. 264-269; reg. 1541, f. 231; reg. 1544, ff. 408-409.

29.- AHNO, reg. 1530, f. 163.

30.- AHNO, not. Morales, 5-4-1805, reg. 1525, f. 175. Els poders són del 30-3-1805, not. Ros de Barna.

31.- AHNO, not. Morales, reg. 1544, f. 316 (any 1826); reg. 1545, ff. 78 i 128 (any 1827); reg. 1548, f. 416 (any 1830); etc.

32.- AHNO, not. Morales, reg. 1527, ff. 41 i 585.

33.- AHNO, not. Morales, reg. 1549, f. 102 v.- (12-2-1831).

34.- Son 10 els fills que li coneixem, dels quals, però, pocs arribarien a l'edat madura.- APO, II. baptismes: 23, f. 303; 24, f. 125 v.; 26, ff. 21 v., 104 i 204 v.; 27, ff. 59, 136 v., 258 i 327 v.; 28, f. 47 v.

35.- El fill major, Antoni, fou confiter.

APÈNDIX DOCUMENTAL

Indicacions:

(R) = Regesta

(T) = Transcripció

I

Constitució d'una companyia per a fabricació de cartes de joc, entre el "carter" Joan Dufau i el botiguer Agustí Serrat i Calvó

13 març 1753

(R)

Capítols.- **"Sobre la Societat, y Companyia per fabricar cartas, y altres coses fahedora per y entre Agustí Serrat y Calvó Botiguer de la Vila de Olot Bisbat de Gerona de una part, y Joan Dufau de nació francès fabricant de cartas en dita Vila de Olot habitant de part altre"**

La Societat es fa per dotze anys, durant els quals Serrat Calvó aportarà les quantitats que siguin necessàries i anualment 28 lliures barceloneses; es pagarà del fons de la Companyia la quantitat de set sous i sis diners diàriament a dit Dufau, i el salari que s'ajusti a cada un dels ajudants i fadrins que tingui; i si aquests mengen amb en Dufau, es lliuraran a aquest set sous i sis diners més, diàriament. La fàbrica anirà a nom d'Agustí Serrat i Calvó, el qual es reserva la facultat de fixar els salaris dels ajudants, de contractar-los i de donar-los comiat, a més de fer personalment la compra dels utensilis necessaris per a la fabricació.- Dufau vindrà obligat a lliurar setmanalment a Serrat totes les cartes i la resta de "maniobra" que s'hagi fabricat; i haurà de fer els motlles, "mosquetes" i altres coses indispensables.- Fet balanç, i una vegada satisfetes les despeses de la fàbrica i els salaris, en Dufau percebrà la cinquena part dels beneficis, de la qual quantitat haurà de detreure 50 dobles (a raó de 5 lliures 12 sous la dobla) a favor del fons.- Finit els 12 anys **"tots els motllos, utencilis i aparells que de moment existexan los dega perdre dit Joan Dufau per lo preu de Sexanta**

sinch Doblas” “y â demes dega pagar quatre parts, fetas sinch parts, del valor tindran los demes motllos, utencilis y aparells que durant la present Compañia se hauran fet”. Les signatures; en Dufau firma: “Jean Dufau”.

(AHNO, not. Miquel Oliveres, reg. 1351, ff. 184 v.- 186 v.)

II

Serrat-Calvó i Dufau cancel·len la Societat

8 agost 1754

(R)

Agustí Serrat-Calvó, “**Lintearius**” d'Olot, d'una part, i Joan Dufau, “**nacionis franciginae in dicta Villa Commorans**” de l'altra, cancel·len i anul·len la seva Societat.

(AHNO, not. M. Oliveres, reg. 1352, f. 483)

III

Empresonament de Dufau

4 maig 1755

(R)

“**Ego Ioannes Dufau Juvenis Foliarum Lusoriarum fabricator in villa Oloti Gerundens. Dioc. degens, et in Carceribus ejusdem Villae detentus, in prentia. Magci. Hyacinthi Germa Bajuli Regalis ejusdem Villae Oloti...**” = Atorga poders a favor de Josep Riera i Noguer, argenter, i Benet Conchs, “**scriptorem**” de dita vila, perquè tinguin cura de la seva defensa. Signa Joan Dufau.

(AHNO, not. Gaspar Clapera, reg. 1160, f. 160 v.)

IV

Referència a la constitució, en document privat, d'una Societat entre Dufau, d'una part, i Brangari i Cabanas, d'altra (1755).

Acord de separació d'aquests darrers, de la Societat (1759).

24 octubre 1755

18 octubre 1759

(R)

"En nom de Deu sie Amen.- Com entre los Infrascrits Joan Dufau Fabricant de Cartas de molts anys en la pnt. Vila de Olot Bisbat de Girona residint, Ignasi Brangari Passamaner de la mateixa Vila de Olot, y Franc^o Cabanas Negociant de la Ciutat de Manresa se tingues feta y acentada una Compañia sobre la ganancia y perdua de la fabrica de cartas que per est affecte tenien destinada y parada en dita pnt. Vila de la qual era Administrador lo sobredit Joan Dufau Fabricant y Cuýdant de dita Fabrica, y son maneix comprant los effectes necessaris y providenciant lo demes convenient a aquella en la forma y manera y ab las condicions y pactes entre los sobredits Interessats en dita Compañia expressats, que segons dites parts dihuen se trobava feta y concebuda, ab una escriptura privada sotascrita y firmada de ma y lletra de tots los dits interessats en ella, sots diada de vint y quatre Octubre de mil set Cents Sinquanta y sinch: Volent per alguns assenyalats respectes y fins á les sobredites parts més utils, extinguir entre ells la sobredita Compañia de dita Fabrica de Cartas y apartarse los dits Ignasi Brangari y Francisco Cabanas de aquella, y encarregarla al propi y sol interes del sobre expressat Joan Dufau, tant es a saber en la perdua com en la ganancia, y en tots los effectes y demes dependent de aquella, Perço..." Es procedeix a la separació dels dos esmentats socis; la fàbrica continua a càrrec de Dufau sol. I aquest haurà d'abonar-los 1.500 lliures, especificat en llargs capítols. Amb Dufau signa la seva muller.

(AHNO, not. Benet Anton Conchs, reg. 1275, ff. 164-169).

**Acta notarial de la separació de la Companyia, dels socis
Brangarí i Cabanas**

22 octubre 1759

(T)

“Ignasi Brangari, Passamaner de la Vila de Olot, Bisbat de Gerona
ÿ Franc^o Cabanas, Negociant de la Ciutat de Manresa: Sabent ÿ
attanent ab acte rebut en poder del Not. infrast. als divuit dels
corrents mes ÿ any havernos los dos apartat de la Compañia que
junt ab Joan Dufau Fabricant de Cartas de dita Vila de Olot teniam
de una Fabrica de Cartas plantada ÿ parada en dita Villa ab qual
apartament ÿ encarregamt. que de tota aquella respective ferem al
dit Joan Dufau Admr. qui ja de antes se trobava ser de la dita
fabrica (havent precehit formal calcul ÿ bilans de tots los effectes,
productos, ÿ de tot lo Capital de aquella) haventse trovat com
trobarem nosaltres los referits Ignasi Blangari (sic) ÿ Franc^o Caba-
nas Consocios de la dita Compañia Acrehedors en aquella de la
quantitat de Mil cinch centas lliuras de moneda bars. â saber o de
Set Centas Sinquanta lliures quiscu dels dos per nostre resp^o
interes, com tot se troba Confessat per lo mateix Joan Dufau, ab lo
sobretocat acte de Evinensa, ÿ promesas pagar per lo mateix Joan
Dufau, ÿ Lluisa Dufau ÿ Badia sa Muller ab los terminis plaços ÿ
pagas contenguts en altre dels Capitols o ltems de dita Evinensa
sobretocada”.- Brangarí atorga poders a Cabanas pel cobrament de
les quantitats que a ell li corresponen.

(AHNO, not. Benet Anton Conchs, reg. 1275, f. 161 v.).

VI

Partida de matrimoni de Dufau

26 febrer 1757

(T)

“Duffau.- Als vint y sis de febrer de mil set cents cinquanta y set en Presencia del Rnt. Blas Hortet Pre. del Lloch de Serrallonga Bisbat de Elna y en testimoni de Dn. Esteve Igosa Comissari de Guerra, y de Joseph Riera tots de Olot, han contret matrimoni Mr. Joan Duffau Jove Negociant Carter, habitant en Olot, fill legitim y natural de Gabriel Duffau Comerciant en la vila de Montdemarsant en lo Regne de França y de Joana Duffau y Caçada Conjuges diffunta = y Maria Lluisa Badia donsellà filla legitima y natural de Benet Badia Causidich de la vila de Camprodon, y de Dorothea Badia y Ortet conjuges vivints. = Han pres Benedicció als 6 febrer 1758”

(APO, llib. 7 Desposoris, f. 132 v.).

VII

Àpoca signada per Dufau declarant haver rebut determinades quantitats i apèndixs dotals de part del seu sogre i del Rnd. Hortet, de conformitat amb els capítols matrimonials prèviament concertats.

27 febrer 1757

(R)

Àpoca de dot firmada per “Joan Dufau Negociant en la Vila de Olot Bisbat de Gerona habitant” a favor de Benet Badia, causídic de Camprodon, el seu sogre, de la quantitat de 150 lliures barceloneses,

en satisfacció i a compte d'una major quantitat que el mencionat Benet Badia donà a Maria Lluïsa Dufau i abans Badia, la seva filla, com consta en els capítols matrimonials en poder del Discret Vicenç Malet, Not. de Camprodon, del 8 de novembre del 1756. Reconeix que té rebut d'abans 11 lliures i 15 sous, pel valor d'un guarda-roba destinat a dita quantitat, i els vestits i altres apèndixs dotals.- D'altra banda, confessa haver rebut del Rnd. Blai Hortet, Pvre. de Serrallonga, oncle matern de Maria Lluïsa, **"un vestit d'estameña de mans, negre, y un devantal de tafetà, a més dels promesos ab dits Capts."**

(AHNO, not. Benet Anton Conchs, reg. 1274, 1ª part, f. 19 v.).

VIII

Dotació del Rnd. Blai Hortet a la seva neboda Mª Lluïsa Badia

7 març 1757

(R)

Conveni entre en revnd. Blai ("**Blasi**") Hortet i Trinxeria, pvre. de Serrallonga, bisbat d'Elna; Benet Badia, causídic de Camprodon; Joan Dufau "**Negociant y Fabricant de cartes**" d'Olot; i Maria Lluïsa Dufau i Badia. El Rend. Blasi Hortet dota Maria Lluïsa per raó del seu matrimoni, fent-li donació de 300 lliures. Però no vol que aquestes siguin per drets de legítima; i per això el pare promet a la filla 210 lliures per a després de la seva mort, i fixa termes i condicions.

(AHNO, not. Benet Anton Conchs, reg. 1274, 1ª part, ff. 23-24 v.).

IX

Procura feta per Maria Lluïsa Dufau i Badia a favor del marit.

7 desembre 1757

(AHNO, not. Franc. Padrós, reg. 1406, f. 536 v.).

X

Testament de Joan Dufau

31 maig 1768

(R)

Testament de **“Joan Dufau fabricant de cartes” “estant detingut en lo llit de certa indisposició corporal, de la qual temo lo morir...”**. Elegeix com marmessor o executor únic del seu testament i, a la vegada, hereva universal, la seva muller, Lluïsa Dufau i Badia. Deixa a la seva esposa l'elecció d'església per a la seva sepultura, així com els sufragis. No pot signar; ho fa en nom seu Franc. Mitjà.

(AHNO, not Miquel Oliveres, reg. 1361, f. 323).

XI

Partida de defunció de Joan Dufau

3 juny 1768

(T)

“Dufau.- Als tres de Juny de mil set cents sexanta vuyt, mori Joan Dufau, rebé tots los Sagraments de Penitencia, Eucharistia, y Extremaunció, y fonch enterrat en la Yglesia de Nostra Sr^a del Tura lo dia quatre ab ascis^a. de nou Pres. se li feu absolta Gl. y lo dia set se li feren les Honras en la mateixa Yglesia ab la mateixa ascis^a.”

(APO, llibre 7 Òbits, f. 205).

Inventari dels béns que foren de Joan Dufau

19 juny 1768

(R) i (T)

l(nventari dels béns que foren del “**quondam**” Joan Dufau, fabricant de cartes, d'Olot, instat per la seva vídua, Maria Lluïsa Badia, hereva universal d'aquell, segons el seu últim i vàlid testament del 1-6-1768, en poder del discret Miquel Oliveres notari d'Olot.- La casa o habitació de Dufau era al carrer Major. (L'inventari és molt extens; consignarem allò de més interès).

- “**En lo quarto del p^o piso (sic) ahont mori**

Primo un mirall guarnit de fusta y dos quadrets envidriats

Item un Crucifixo ab tres petitas imatges al peu tot de fusta

Item un altre Crucifixo tambe petit de metall

Item una aÿgua beneÿtera de terra

Item sis Cadiras petitas de palla usadas, y dos estampas de paper pintat

Item una tauleta usada de peus tornejats ab son tapete de indiana ab son Calaix ab Panÿ y Clau dins lo qual se ha trovat,

Pm^o un Llibre en quart de Comptes dels negocis de dit q^o

Joan Dufau Comensant en lo anÿ mil set Cents Sinquanta quatre, y diferents Cartas á ell escritas per diferents particulars

Item una Calaixera ô escriptori pintat ab tres Calaixos grans y quatre de petits ab quatre panÿs y Claus dins los quals se ha trobat

Pm^o set Calças de diferents estofas ô robas entre bonas y usades

Item dos jalés usats, un reguingot de paño usat, tres parells de mitjes de estam usadas, dos parells de guans y una faixa

Item dos mocadors de seda, dos Sombreros bons, sinch Casacas de diferents estofas entre bonas y usadas, un Reguingot de paño bo, vuit xupas bonas, la una de ellas de seda, set parells de mitjas de seda usats, tres barretinas de tela brodadas bonas, quatre mocadors de mocar usats, nou corbatins usats, sis parells

de mitjas de fil y cotó usats, setse Camisas de home ço es onse de bones y sinch de dolentas, nou Camisas de tela fina bonas, y altres dos també de tela fina novas de que se han de pagar las mans de ferlas fer y fornitures, y altres set Camisas finas apedassadas, y dos parells de Sabates bonas tot del port y us de dit Joan Dufau.

Item una ullera de Llarga vista, y dos flautes dolças

Item los instruments de anar a Caçar y municions

Item dos llibres francesos tractant de foch de artifici

Item sinquanta quatre Lliuras en plata y diners y dos pape-rinas de atxavos

Item una espolseta, un paneret rodo y una saboneta de afaÿtar

Item un parell de Sivellas de plata de home per los peus, y altre per lo corbatí

Item un Cobretaula de indiana usat, una pinta y dos regles petits lo un de ferro y lo altre de fusta.

Item una Capsa y dins ella los instruments de gravar

Item vint y quatre Llansols de bri usats y altres dos de tela de botiga

Item la tela de pastar, set tovalles novas y tres de dolentas, altres tovallas de Cotó, y altres tres de ginesta

Item trenta nou tovallons de bri usats, y altres dotse de ginesta molt usades.

Item tres tovalloles onse Cuxineras de bri usadas, altres dos de xicas tambe usades, altres dos de xicas de tela fina, y quatre de grans tambe de tela fina usades

Item trentados axugamans, y dos armillas de coto finas

Item tres tovallons de bri molt dolents y un Sendre dolent
Item un guardarroba de noguer ab tres Calaixos, ab quatre panÿs y Claus, y tres Cadenas de relotge de butxaca per tenir las Claus”.

- En la saleta del primer pis i la cuina; deixarem de consignar el contingut per menys interessant.

- En el “quarto del davant” del 2on. pis, en una arquimesa pintada, amb calaixos, es troba la roba de Lluïsa, dues guarnicions de mirall amb

escultura daurada; dos quadrets, sis cadires bones daurades dels poms, "un llit de pilans ab capçalera tot jaspeat i daurat", tres imatges d'escultura d'1 pam, i "un llibre francès en octau de devocions".

- En una petita cambra prop de la saleta: un llit de pilans sense capçalera, i un quadre de S. Antoni.

- En la saleta que puja al rebost: **"dos taulas per la fabrica de les Cartes y una premsa de estampar"**. **"Item las cordas per estendrer cartrons ab las ollas, anssats, citras y cassarolas de terra necessaries per estampar y pintar"**. 14 quadrets de paper del Via-Crucis, etc.

- **"En la Cambra de devant ahont es la fabrica de les Cartes se ha trobat**

Pm^o dos taulas de la fabrica usadas y un armariet de pi ab dotse Calaixos usats dins los quals se ha trobat

Pm^o tres lliures blanquet y un fanalet de vidre y un cargol petit de ferro

Item nou grossas de Cartas en full pintades fines

Item altres dos grossas pintades comunes

Item quinze grossas de comunes encoladas y mosqueta estampada per onse grossas de Cartas

Item un quintá y mitja roba patracol fi, y quatre quintás y dos robas de Comu

Item quatre quintás paper floret y una roba

Item tres quintars y dos robas mit floret

Item tres robas y sis Lliures paper de escriurer

Item vint Canas Cordill per estendrer Cartrons

Item un quadro vell ab la imatge de la Mare de Deu

Item dos manetas de pedra per moldrer Colors, y los motllos y patrons de la fabrica que son los següents

Pm^o dotze pessas de motllo per cartas comunas

Item dos pessas de motllos per Cartas xicas finas

Item tres pessas de motllos de mosqueta de diferentes sorts, y una pessa motllo de Figuras de Cartas Francesas

Item un motllo de mosqueta refina quasi acabat de gravar, tres pessas motllos de cartas refinas, lo de las figuras acabat, y los altres dos Començats de gravar

Item una pesa motllo mosqueta del Sol com una començat de gravar

Item sis motllos de Carpeta entre xichs y grossos

Item Catorse planxas de Fusta de parera a punt de gravar

Item un sortiment de Cartrons patrons per pintar las Cartas

- (Es deixa de consignar el contingut en un altre "quarto" del segon pis i en el rebost, per poc interessant).

- **"Al terrat de dita Casa se ha trobat**

(entre altres poques coses) **Item un moli de moldrer polvora y alguns instruments de fer y tirar foch de artifici"**.

- **En la entrada de dita Casa se ha trobat**

Primo mitja mola de esmolar, un banch de encolar y set Carregas de Lenya

Item un sadas de pel, tres peus de ferro, dos Caixas per Cartas sens Cobertor, tres Concas de fusta, quatre orinals y uns respalls de encolar

Item dos premsas grans de encolar, y un escalaborn per una famella, y altre per un mascle de premsa, un Vellador de fusta y dos respalls de encolar"

- **"En lo seller de dita Casa se ha trobat"** (No ho descriurem).

- **"En la botiga de dita Casa se ha trobat**

Primo un quinta patracol, paper per dos grossas, Cartas a punt de encolar, tres robas mosqueta impressa, y un quintá de figuras estampat

Item dos quintás de paper dolent, y sinch raymas paper de escriurer, mitg quintar paper floret, y dos Caixas per enviar Cartas la una ab pan y clau ab sinch grossas de Cartas dins, las dos grossas finas

Item dos Cadiras de palla, dos mamparas per la porta y tauler, tres taulas, un bruñidor de bronze ab sa pedra, un escambell, un armari dins lo qual se ha trobat quatre grossas y mitja de quinze dotzenes la grosa de Cartas, las tres finas, y la una y mitja comunas

Item sobre una de dtas. taulas quinze dotzenas de Cartas comunas, y set dotzenas y mitja y tres jochs Cartas, las tres dotzenas finas y las altres Comunas.

Item una tauleta, y altres dos taulas xicas ab sas tisoras per tallar cartas

Item dos mitjas caixas de fulla de pi per posar cartas ab dos grossas de Cartas sens triar

Item un brasaret, dos romanas, un martell, tres tribinellas dos gavinets petits

Item una Cadira de palla, tres dotzenas Cartrons, tres capdells gansaŷa y dos jochs de Cartas Comunas bolladas y desavuŷt daus y dos jochs de finas tambe bolladas

Item una post de parera llarga, galopas per sis grossas Cartas, unas tisoras, una dotzena y mitja Cartrons, uns estans ab set llexas plenas de Cartas esgarriadas de mitja cana alt y tres palms ample y unas Tisoras petites”.

- “Item en lo Molí dit den Rovira se troba pertanent á dit Dufau y que tenia arrendat

Pmº un Cubell xesclat de ferro, las milloras de set laleras (?) y quatre massas de picar paper, las bayetas de la post, un Coba, deu balas de paper en Copias, tres raŷmas y mitja paper blau, dotse quintars borrassos, tres quintars escurmassas de bous, dos quintars y mitg Cals blanca, tres Costals, set quintars y tres robas draps al pudridor y esquinsador, y dos balas y mitja pasta picada

Item las formas, sis quintars de Lleña, quatre taleras que no han servit, una massa, y setse robas y mitja mes de draps”

XIII

Doble testament; d'Antoni Dutrem i de Maria Lluïsa Badia. S'hereten mútuament

12 juliol 1792

(R)

Testament d'Antoni Dutrem, fabricant de cartes, d'Olot, fill de Pau Dutrem, vidrier de la ciutat de Vic, i d'Eulàlia Oliver, difunts. El testador en bon estat de salut. Elegeix marmessors: Lluïsa (Dutrem i) Badia, la seva muller, Lluís Dutrem i Badia, el seu fill primogènit "**estudiant Rethorica**", i Jaume Curós Serra i Igosa, comerciant d'Olot. Sepultura: al Carme. Deixa al seu fill, Lluís, 550 lliures per dret de legítima. A les seves filles Teresa i Mariàngela també els deixa 550 lliures, amb facultat que la seva mare pugui millorar-les. Designa hereva universal la muller, Maria Lluïsa Badia.

El mateix dia i davant del mateix notari, atorga testament Lluïsa (Dutrem i) Badia, muller d'Antoni Dutrem, fabricant de cartes, filla de Benet Badia, causídic de Camprodon, i de Dorotea Hortet, difunts. Fa hereu universal el seu marit.

(AHNO, not. Pau Casabona, reg. 1503, ff. 164 i segts.).

XIV

Partida de defunció de Maria Lluïsa Badia

14 desembre 1811

(T)

"Dutrem.- Als catorze Desembre de mil vuitcents y onse morí de edat sinquanta vuyt anys Lluicia (sic) Dutrem, y Badia; rebe los S. Sacraments y lo dia seguent fou acompanyada á la Igl^{la} de n^a S^a del Carme ab sequela de quinse Prebs. y ab la mateixa assistencia li fou fet Cos present á la Igl^{la} Parroql. = Ita: Joan Sarriera Pre. Vic".

(APO, Òbits, llibre 10, f. 27 v.)

Nou testament d'Antoni Dutrem

30 agost 1818

(T)

"En nom de Deu sie amen = Jo Anton Dutrem vehí de la present Vila de Olot, fill legitim y natural de Pau Dutrém, y de Eularia Dutrem y Oliver, habitants en lo dia de son obit en la Ciutat de Vich, Sá de cos per la Gracia de Deu, y ab tota plenitut de potencias y sentits, volent disposar de mos bens temporals per alcansar millor los Espirituals, fas y ordno lo present meu ultim testament, contenint en sí la mia darrera y ultima voluntat, en y ab lo qual poso y elegesch en Marmessors de la mia anima y de aquest mon testament executors á Lluís mon fill, á Anton Vivet, y á Esteve Giralt Gendres meus vehins de dita Vila de Olot als quals dono y conferesch ple y libero poder per cumplir y executar mon testament conforme per mi baix trobaran escrit constant de ells lilegitimament.

Primerament vull y mano que tots los deutes que Jo en lo dia de la mia fi tindré, ô hauré contrets sien pagats per mon hereu avall escrit constant de ells lilegitimament.

Elegesch la Sepultura del meu Cos fahedora en cas me esdevinga morir en la present Vila de Olot en la Iglesia de Ntr^a Sr^a del Carme de la mateixa Vila, ab acistencia de quinse Sacerdots ab Novena y honras en dita Iglesia, y Cos present en la Parroquial de St. Esteve, deixant per esto de mos bens lo necessari.

Item vull i mano que per sufragi de las animas que Jo tinch obligació sien celebradas vuit centas missas baixas ô resadas de la caritat acostumada, y quatre centas per repos y remey de la mia anima

Item vull y mano, que á Teresa Giralt y Dutrem respecte de no haberla dotada al igual de Mariàngela Vivet y Dutrem altre filla mia, nom fill y hereu baix escrit hage de donarli y pagarli quatre Centas lliuras moneda Bars. ab quatre anys; so es Cent lliuras cada any.

En tots los altres empero Bens meus mobles i immobles presents y esdevenidors, noms, veus, drets, forsas y accions mias universals que a mi pertaïnen y pertaïneran ara y en lo esdevenidor per qualsevol nom titol causas ô raho, Deix y atorch y â mi hereu meu universal fas ê instituesch â dit Lluís Dutrem mon fill â totes sas liberas voluntats.

E aquesta es la mia ultima voluntat... etc”.

(AHNO, not B. Morales, reg. 1537, f. 376).

XVI

Partida de defunció d'Antoni Dutrem

23 novembre 1834

(T)

“Antonio Doutrem Fabricante de Naypes = En el dia veinte y tres de Noviembre del año mil, ocho cientos, treinta y cuatro: murió de edad unos ochenta y dos años el viudo Antonio Doutrem nat. de Vich, dejado de Luisa Badia: recibió todos los stos. Sacramentos, y demás ausilios espirituales, y en el dia siguiente fue acompañado su cadaver â la Iglesia del Carmen con asistencia de doze Pbrs., y con igual asistencia se le celebró en la Iglesia Parral. el Oficio dicho de Cuerpo presente = Dejó con vida un hijo llamado Luis de 57 años y dos hijas, la una viuda llamada Maria=Angela Vivet de 60 años y la otra de 53 años llamada Teresa = Doÿ fe. Joaquin Torramilans y Pujolar, Pbr^o Domero, Cura Parroco”.

(APO, Òbits, llibre 11, f. 93).

XVII

Partida de baptisme de Lluís Dutrem i Badia

21 gener 1775

(T)

"Dutrém.- Als vint y un de Janer de mil set cents setanta sinch en las fonts baptismals de St. Esteve de la Vila de Olot Bisbat de Gerona fou batejat per mi lo infra escrit Lluís, Anton, y Joan nat lo mateix dia, fill legitim y natural del Sor. Anton Dutrém Fabricant de cartas y de la Sra. Lluisa Badia Conjes., net de part de pare de Pau Dutrém Vidrier de la Ciutat de Vich y de Eulalia Oliver Conjes. y de part de mare net del Sor. Benet Badia Not. Causidich y de Dorothea Badia Conjes. de Camprodon. Fou padri lo Sor. Lluís Oliver Cirurgia habitant en Moya, sens Padrina = Es ver. Joan Gali Pre. y Vic".

(APO, Baptismes, llibre 19, ff. 88-88 v.).

XVIII

Partida de Matrimoni de Lluís Dutrem i Badia

7 gener 1798

(T)

"Dutrem.- Lo dia set Janer mil set cents noranta vuÿt en presencia del Dr. Pere Santaló y Franch. Morát, tots de Olot, obtinguda llicencia del molt Rnt. Vic. Gl. de Tobia, han contret matrimoni Lluís Dutrem fadrí Fabricant de cartas de Olot, fill legitim y natural de Anton Dutrem fabricant de cartas de Olot, y de Lluisa Badia cons. vivints de una = y Ignes Donsella filla legitima y natural del difunt Joseph Santaló comerciant difunt de Olot, y de Magdalena Frigola

**cons. viuda de aquell deixada de altre. Han pres Missa de Benedic-
cio.- Ita: Franch. Costa Preb. Sacristá”.**

(APO, Desposoris, llibre 9, f. 37).

XIX

Defunció de la muller de Lluís Dutrem i Badia

22 gener 1843

(T)

“Dutrém y Santaló Sr^a Inés.- Dia veinte y dos de Enero de mil ochocientos cuarenta y tres, murio de edat sesenta y tres años la Sr^a Inés Dutrém y Santaló natural de Olot, hija de los cons. Josef Santaló negociante y Magdalena Frigola, casada con el Sr. Luis Dutrém comerciante: recibio los S. Sacramentos: el dia veinte y cuatro fue enterrada en el campo st^o con los Oficios de entierro y honras asistiendo doce Pbros. dejó un hijo casado, otro soltero y dos hijas casadas hizo testamento en poder del Not. D. Ignacio Sayol. = D. Alberto Osona Regte.”